

TISZAVIDÉK

VEGYES TARTALMU HETILAP.

SZERKESZTŐSÉG:
Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová a lap szellemi részét
illető közlemények intézendők.
KIADÓHIVATAL:
Csongrád, Károlyi-köz 3. sz. hová az előfizetések, hir-
detmények intézendők.

Felelős szerkesztő és kiadó:
id SZILBER JÁNOS.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Egész évre 8 korona. Fél évre 4 korona. Negyed évre
2 korona. Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelen minden vasárnap reggel.
Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket jutányos árákért
vesz fel a kiadóhivatal.

El kell törülni a zárórát.

Csongrádvármegye évek előtt szabályrendeletet alkotott a záróráról, amelylyel a vendéglő és kávéháztulajdonosokat akarják megrendszabályozni. Közérkölcsei szempontból nagyon üdvös dolognak látszott ez akkor, bár sok embernek anyagi kára származott belőle. Tiltakoztak is ellene a vendéglő és kávéháztulajdonosok, de hiába.

Néhány esztendő telt el azóta. Ennyi idő teljesen elegendő arra, hogy a gyakorlati élet tapasztalataiból tanulságot lehessen vonni: bevált-e a záróra? Határozottan állíthatjuk, hogy — nem. Ha pedig nem vált be, akkor el kell törülni.

De elmélkedjünk kissé.

Ven-e rendes záróra? Nincs. Nem volt, nem is lesz. Teljes szigorúsággal végrehajtották-e valaha a szabályrendeletet? Soha. A rendőri ellenőrzés megbízható-e? Nem. Ha pedig így van, mire való a záróra.

Jobb-e a közbiztonság, amióta záróra van? Nem kevesbedett-e a szeszfogyasztás? Nem nagyobb-e a józanság? Nem. Kevesbedett-e a részegség következtében elkövetett kihá-

gások száma? Nem. Ellenkezőleg. Gyarapodott. Az erkölcselenség továbbharapódzását megakadályozta-e a záróra? Nem. A nyilvános és titkos bűntanyák számát inkább megszorította, mert ott nincs soha záróra.

Mire való tehát a záróra? A közönségnek nem kell, a vendéglő és kávéháztulajdonosoknak sem, hiszen a záróra az ő anyagi érdekük ellen való, mert hiszen örökös zaklatásnak vannak kitéve.

Mi is volna tulajdonképpen a záróra? Az az időpont ugyebár, amikor be kellene csukni minden üzletet és végét szakítani a muzsikának, tivornyának, részegeskedésnek. Ilyen záróra azonban sehol a megyében nincs. Ha a főtéri vendéglős bezár, akkor nyitva van még a mellékutcákban levő kurta kocsmák sokasága, hova ellenőrző közeg csak nagy ritkán, vagy egyáltalán nem vetődik. Ezen kívül a művelt közönség szórakozó helyei, a szabad lányok tanyája nyitva van reggelig.

Hát van e értelme a zárórának? Hiszen a közönség józanságát és pénzét nem védi. Ellenkezőleg: kényszeríti a mámoros embert, hogy a vendéglőből, a fojtó légkörű kurta koc-

mákban keressen menedéket, ahol nyakára hághat az utolsó fillérének is. Mert hogy a mámorba kóstolt ember hazamenjen, arról szó sincs.

Ha tehát a záróra nem is hasznos, sőt káros, okkor miért van? Azért talán, hogy a rendőrségnek alkalma legyen jogosan vagy jogtalanul zaklatni adófizető polgárokat? Hogy évenként tetemes bírságot sózhasanak a vendéglő és kávéháztulajdonosok nyakába? Vagy azért van a záróra, hogy lehetséges maradjon a visszaélések tömege, amelyeket az ellenőrzést teljesítő rendőrközegek naponta elkövethetnek?

Nyiltan kimondhatjuk, hogy a záróra-ellenőrzés körül tömérdek a visszaélés.

El kell törülni tehát a zárórát, nehogy eszközzé válhasson az ellenőrző rendőrközegek kezében adófizető polgárok üldözésére, folytonos zsarolására. Tudvalevő dolog, hogy a „csukott szem, nyitott marok“ elve itt érvényesülhet csak igazán, mert a fokozatos ellenőrzés nemcsak megbízhatatlan, hanem csaknem lehetetlen is.

A TISZAVIDÉK EREDETI TÁRCZAJA.

Párisi emlékek.

— Júliusi szabadság —

Sokra vagyunk, hogy Páris a világ központjának, a civilizáció és műveltség kisugárzójának tekintjük. Éppen azért mindig csak fényoldalait látjuk és keressük e nagy világvárosnak, elfeledve, hogy a fényes és gazdag metropolisznak is vannak sötét pontjai, jóllehet ezek csak előnyeit annál élesebben kidomborítják.

Tavaly, hosszabb időt töltvén Párisban, a francziák nagy nemzeti ünnepét is láttam. Tudvalevőleg minden év július 14-én tartják meg ezt az ünnepet, emlékéül annak, hogy a francia citoyenek 1789 július 14-én megharagták a bastillet: lerombolták s ezzel jelt adtak egész Franciaországnak a forradalomra, mely véget vetett XVI. Lajos uralkodásának, később életének is és a véres áldozatok rémséges sorozatát követelte. A történelemből ösmerjük a forradalmat és következményeit. Az államkormányzás új formát öltött s az első köztársaság kezdődött.

A császárságok alatt persze nem lehetett megemlékezni július 14-éről, a mulasztást azonban bőven kárpótolták a köztársaságok idején.

Nem akarok ennek leírására vállalkozni,

mert a nagy, tolongásokkal együttjáró bámulásoknak barátja nem lévén sem a nagy csapatszemlének, sem egyéb hivatalos ünnepegeknek szemtanuja nem voltam. Azt hiszem, hogyha csak arról írok, amit magam láttam, leírásom közvetlenebb és élénkebb lesz.

Párisban július 14-én minden szabad! Ez a „szabad“ kétféle, mint az olvasó mindjárt meg fogja látni. Szabad a legnagyobb forgalmu utcákon, melyeken az átkelés komoly életveszélylyel jár zenekarok részére állványokat emelni s az állványok körül táncolni, amit a párisi nép majdnem minden rétege tényleg meg is tesz. Szabad az utcát pazarnál pazarabb fényvel kivilágítani, szabad a járdákon színházat és akrobata-mutatványokat rögtönözni. Szabad pokoli lármát csapni, a katonaság közé vegyülve a katonabandát követni, szabad énekelni és kivált szabad fenhangon kiáltani: „Vive la France!“ „Vive l'armée!“ és „Vive la République!“ Mindezek persze meg is történtek. Az ünnepély külsősége a kiállításra zárandokolt idegenekkel igazán pittoreszk képet nyújtott.

Mint szélében hangoztatták, július 14-én a rendőrség hatalma szünetel, semmi beleszólása nincs, hiszen meg van minden, egy feltétel alatt, melyet azonnal elő fogok adni, jellemezve egyuttal a másik „szabad“-ot.

Legjobban teszem azt, ha amaz öt le-tartóztatás közül, melyeknek szemlélését e napon végigélveztem, egyet leírok. Az öreg

„Lachaise apó“ (Pére Lachaise-temető) mellett az Avenue de la République-n haladtam el, éppen a „Voltire-lyceum“ előtt. Gyaníthatja az olvasó, hogy nem voltam a város központján, mert ott július 14-én a nagy ember-tömegen keresztül alig lehet „haladni“; ám ezen a kívül eső részen alig lehetett néhány sétalót látni. Egyszerre egy durranás, csak olyan közepszerű, melytől még a gyerek se ijed meg. Olyanféle, mintha gyermekpuskából lönek egyet. Mintha sülyesztőből tolták volna fel, (szabad szemmel előbb az egész uton se láttam semmiféle egyenruhát, ott terem egy rendőr. Nem szól semmit, csak oda lép a zaj okozójához, egy 13—14 éves sihderhez. Megmutatja magának az államformát veszélyeztető fegyvert. Nem szól semmit, csak int a fiúnak (körülbelül úgy, mintha nálunk az utcáról, egy kis fecsegésre beinvitáljuk jóbarátainkat lakásunkra) s megfogja a gonosztevő egyik karját. Utóbbi, ugy lát-szik, nem tartozik a javíthatatlanok közé, mert komoly oldaláról fogja fel a dolgot és sirásra fakad. A rendőr, angolnak is dicsőségére való flegmával kíséri. Folytassuk velök az utat. Két utczasárokkal tovább egy rendőrszem áll. Ez nem szól semmit, hanem némán harmadiknak áll be a társaságba. Ismét később egy rendőr. Ez is csatlakozik némán, szótlanul. A közönség elfoglalja az ut egész szélességét s hangosan kiabál. Most egy negvedik, majd egy ötödik rendőr csat-

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ
AZ EGYEDÜL ELISMERT KELLEMES IZŰ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

— **A haldokló pápa.** Az egész keresztény világ aggodalmas pillanatok közt gondolt az elmúlt héten a nagy beteg pápa utolsó pillanatára. Kézben volt már a harangkötél és csak pillanatok kérdése volt, hogy megkonduljanak a harangok. Porhüvelyét elhagyja a lélek s megtér az egek urához. Azt hitte mindenki, hogy emberi erő, orvosi tudomány már nem segíthet. A halálküzdelem is már beállott. Az ágyhoz, amelyet ma az egész világ részvéte, aggodalma és érdeklődése vesz körül, nem emberek, de az Elmulás szelleme állott közelebb. Az isteni Gondviselés különös kegyéből a kilenczvenhárom éves aggastyán XIII. Leo pápa Ő szentsége egészségi állapotában, az egész katolikus világ öröme, ismét javulás állott be.

Az aratás.

A mikor az egyszeri magyar embernek Bécsben mutogatták a Schatzkamnek mesés kincseit egyik udvari tisztviselő azzal a kérdéssel fordult hozzá: „Ugy-e bár bámulatos tárgyak ezek?” „Többet ér nálunk egy idejében való eső!”

Bár mennyire is iparkodjunk államháztartásunk súlypontját az agrárizmusról az iparra áthelyezni: hazánk még mindig eminenter mezőgazdasági állam, a melyre az egyszeri magyar ember mondása találóan ráfér. Ősi mezőgazdasági foglalkozásunk apadó jövedelmeit csak részben pótolják még ifjú kereskedelmünk és iparunk s ezért utóbbiakat csak a jövő zenéjének tartják meg. Szép, hangzatos zene, túlbe-mászó, de még kevésbé jövedelmező.

Innen van, hogy hazánknak minden társadalmi rétege, hol reményvel, hol pedig nagy érdeklődéssel várja az aratás eredményét. Hónapokkal előbb kíváncsian olvassák a lapokat minő termés van kilátásban? Amire azután a június végi szentek — Péter és Pál — adják meg a döntő választ, amely a jövő év gazdasági viszonyainak fokmérője.

Az utolsó években csak zsarnokoskodásuknak adták tanujelét Péter és Pál, mert még a középszerűt is

lakozik az ut közepén haladó társasághoz. Mire a kerületi kapitánysághoz érnek, már hét rendőr kíséri a keservesen síró kis forradalmárt. Mire való e gyenge gyermek mellé hét rendőr? Tán félnek, hogy megszökik? Oh, nem az a baj! A kis fiuval egy meglelt férfi is könnyen elbánik. A nagy rendőri hatalom fél — a közönségtől. Nem egyszer fordult ugyanis elő, hogy a közönség kiszabadította a kívánatlan vendégszercetretre invitáltat.

Mégis, daczárá, hogy még négy elfogatást láttam július 14-én Párisnak éppen legelhagyatottabb utcáin, láttam egy csomó véres fejet és nallottam a nép üvöltő lármáját, melylyel a letartóztatások ellen tiltakozott, mégis igazuk van azoknak, kik állítják, hogy e napon mindent szabad tenni, csak-hogy — ódivatu görög minta szerint — nem szabad magát rajtakapadni! (Egészen úgy mint nálunk július 14-én vagy más napokon is). Ez tehát a másik „szabad” — amely azonban egészen úgy hangzik, mintha a fogházor megengedné az embernek a belépést.

A francia július 14-iki szabadságokra tehát rá lehet mondani: „Szabadság, itten hordozák véres — fejeid.”

alig érte el az aratás általános eredménye. Annál örvedetesebb, hogy az idén a középszerűt meghaladó jó termésre számítnak.

Rá is férne már erre az országra, hogy a viszonyok jobbra fordulnának. Panaszszó hallatszik évek óta mindenfelől és a segélyeknek, melyeket nyújtanak, csak kevés a foganatjuk. A rossz termések által veszendőbe ment jövedelmeket még a leghathatósabb segélyek által sem lehet pótolni, mikor a gazdának nincsen pénze, pang a kereskedelem és ipar és hatását megérzi mindenki, kivéve talán az uzsorásokat és a zálogházakat, a melyek kedvező viszonyain vajmi kevesen örülnek meg.

Bizva-bizunk mindég, hogy a Magyarok Istene megkönyörül végre e hazán és az édes anya: anyaföld meghozandja azt az áldást, melylyel évekkal ezelőtt bővelkedett s csak az utóbbi időben — a mikor épen leginkább volt szükségünk rá, kellett keservesen szűkölködnünk nélküle. Már megtörő társadalmi bajaink mind sürgősebb elintézést követeltek s a régi bajokhoz mind újabbak és újabbak csatlakoztak — csak azért, mert a lefogyott jövedelmek vagy a jövedelemnek egész hiánya következtében a népnek megélhetése nem volt.

A bajok legnagyobbja kétségte-nül a munka hiány volt. Dolgos kezek emelkedtek az ég felé vagy követelőleg szoltak magokba, könyörögve, vagy fenyegetőleg követelve „Munkát adjatok, munkát!” De a tehetségében megbénított társadalom csak könyöradományokat nyújthatott. Hiába a társadalom bőkezűsége: az inség könyörtelen módon beköszöntött az országba, mintha átkozott lábát soha innen kitenni sem akarná.

A min az emberek segíteni nem tudtak, azt az idej termésnek mind jóvá kell tennie. A termés adjon munkát és kenyeret a népnek segítse fel az ipart és kereskedelmet és javítsa a társadalmi bajokat, e minden egy-csapással megoldván mindama függő kérdéseket, a melyek mérvadó köreinknek anyi főfájást adnak.

Látjuk, hogy sokat, nagyon sokat várunk ez idej terméstől. Meglehetünk elégedve, ha a várakozásoknak legfőbb egy része fog teljesülni. Ha a gazda alább fog hagyni panaszával, ha iparunk és kereskedelmünk ismét a fejlődés terére fog lépni és a munkásoknak könyöradományok helyett munkát fogunk adhatni.

Ez a legtöbb, ami a jótermésnek eredménye lehet. A legsürgősebb bajok időleges orvoslást lehet csak a jó terméstől biztonsággal várni. Gazdasági viszonyainknak hatalmas fellendülését hiába várjuk tőle.

UJDONSAGOK.

— **Első szent mise.** A váci egyházmegye ujonnan felszentelt papja, városunk szülötte, Gulyás Ferencz r. kath. káplán holnap tartja első szent miséjét főtemplomunkban. A szép tehetségű pap a napokban tért vissza római útjából s midőn első szent miséjét tartja, szép kivitelű szent emlékképeket oszt ki a rom. kath. hívők közt. A nagyjövő papot mi is szívből üdvözljük első

szent miséje alkalmából s működéséhez teljes sikert kívánunk!

— **Csongrád város képviselőtestületi közgyűlést** tartott a f. hó 7-én a község háza tanácsstermében, mely alkalommal a már több alkalommal tárgysorozatban felveti, de napirendről le vett, Eszes Mátás és fiai kérelme, mely szerint a telepük melletti területből 203 négyszögöl átengedését kérték — teljesítette a közgyűlés. Urbán László és társai kérelmére elhatározta a közgyűlés a munkásházák létesítését s egyenkint 200 korona vételárnak 15 év alatti lefizetése mellett a megfelelő földterületet át is engedte. Eszes Mátás és fiai gőzfürdő létesítésére kért földterület átengedése a legközelebbi közgyűlés által fog tárgyalatni. Draskovics Doms által a bökényben kérelmezett keresztút létesítése elhatároztatott. Ellenben Gyovai Pál hidász megbírságotatása tárgyában előterjesztett fellebbezése elutasított. Május hó végéig tudomásul vette a közgyűlés a költségvetésbe felvett összegek igénybevételét. A június hóról megejtett pénztárvizsgálatot tudomásul vette a közgyűlés. Beleegyezett a közgyűlés Kovács Lajos földbérletének Fekete Jánosra való átruházásába. Kovács Elemér II. jegyző részére 4 heti szabadságidőt engedélyezett a közgyűlés.

— **Késik az aratás.** Más esztendőben már Péter-Pál napján megkezdődött az aratás. Az idén azonban csak szorványosan aratnak, amíg a legtöbb helyen lábon áll a vetés. A fölötté kedvezőtlen időjárás ugyanis ország-szerte késlelteti az aratást. Tekintettel arra, hogy a vegetáció amúgy is hátramaradt, nagy átlagban már két hetet tesz a késedelem. Gazdakörökben ez fölötté sok gondot okoz, azonkívül a gabona árára is jelentékeny hatással van.

— **Az öreg utczaesprő panasza.** Harminezhat esztendeje tisztogatom a város szemétjét — panasolja az öreg András bácsi — s bár életpárom is segítkezik a munkában, mégsem tudom az utczákat tisztán tartani, mert napról napra több a szemét a városban. De nem bánám én a munkát, panasolja tovább az öreg, ha szaporodik is csak a fizetésem ne volna olyan egy állapotba, de az 36 év óta se fogyott, se szaporodott: 120 forint egy hosszú esztendőre. Ezért a 120 forintért — folytatja az öreg — tisztogatom az utczákat, őrzöm a népkertet, még az utczai lámpákra is gondolok. Az utczai lámpák gondozása ugyan nem sok gondot okozhatnak az öregnek, mert alig hiszem, hogy van egy fél tuczat is, de mindamellét méltányolhatná a képviselő testület a régi hű szolga kérelmét, hogy 36 évi szolgálat után legalább 100 koronával megjavítaná az öreg szolga fizetését, ki 120 forintjával a mai drága élelmi piac mellett csak nélkülözésekkel tudja tengetni életét.

— **Tüzesetek.** A nyári hőségben eddig kedvező volt a tüzesetek száma. Amint azonban átfordultunk az év második felébe, egy hét alatt három tüzeset fordult elő. Ezek közül kettő a belterületen, egy pedig a határba volt. A múlt vasárnap d. u. tüzet jelzett a toronyór s a kivonult tűzoltóság csakhamar megtalálta a tüzet, Farsang István tóoldali házában kertjében, hol egy a rováshoz helyezett kúp szalma hamvadt el. A tűz okozói, minden valószínűség szerint, a bökényi uton játszó fiúk voltak. — E hó 6-án Gyergyádes Mártonnak a tömörkényi határban levő tanyáján tűz ütött ki s nem csak a tanyaépület, de a hozzátartozó melléképületek is leégtek. A tűz okát gyújtogatásban látják. Éjjeli tűz volt a f. hó 9-én. Ugy 11 óra tájt megkondukt a vészharang a III-ik kerületben jelezve a veszélyt. Keller Ferencz pacsirtautczai szappanfőzdéje állott ez alkalommal lángokban s hogy a földén tul nem terjedt a tűz az csak a gyorsan kivonult tűzoltóság hatásos munkájának tudható be. A szappanfőzde alig egy hete lett biztosítva. A tűz valószínűleg gondatlanságból eredt.

— **Esküvő.** Deák Lajos községi tisztviselő f. hó 11-én tartja esküvőjét Hajdu István polgártársunk kedves leányával — Terikével. Tartós boldogságot kívánunk a szép fiatal párnak.

— **Agyonrugta a ló.** Szlapák János gazdálkodó agg kora daczára jó egészségnek örvendett egész trakikus halálának bekövet-

keztéig. A 68 éves gazdálkodót ugyanis e hó 5-én a lova úgy rugta oldalba, hogy az öreg szörnyet halt.

— **Belo hajtott a Tiszába.** A mentettréti kompnál f. hó 8-án majdnem végzetes szerencsétlenség történt. Kacziba Ferencz föld-birtokos a kora reggeli órákban kocsjával a mentettrébe igyekezett s midőn a kompa beállt kocsjával nem kötötte meg a kocsi-kerekét, hanem neki hajtott a meredek lejtőn lefelé a kompra. A kocsi azonban oly erővel indult lefelé a lejtőn, hogy képtelen volt megállani a kompban, hanem azon keresztül hajtatva a Tisza hullámaiba jutott. Válságos helyzetében az volt a szerencséje, hogy a kompnál sokan várakoztak kiknek, emberfeletti munkával bár, nemcsak őt, de a lovakat és kocsit sikerült kimeríteni a Tisza bős hullámaiból.

— **Egy rakoncátlan pap.** Csany község polgárai körében mozgalom indult meg, hogy a róm. kath. vallásról az ev. ref. vallásra térjenek át. Szomorú állapot, midőn éppen a kath. pap okozója annak, hogy a róm. kath. hívők egyházunk kebeléből kilépjenek. Csodáljuk is nagyon, hogy az egyházmegyei hatóság nem szakít véget az ily népszerűtlen pap rakoncátlanságának, hanem türi, hogy a hívők más vallásra térve örökre elvesznek a kath. egyház számára. Hogy a világi hatóságok, nem gyámolítsák, védik meg Csany becsületes kath. népét a rakoncátlan pap tulkapásai ellen azt nem csodáljuk, de hogy a váci egyházmegye elnézi a kath. nép közt a hitszakadást, melyet Varga plebános idéz elő, az mégis különös. Utóbb Faragó Gábor csanyi polgár ment be tanukkal a csanyi plebániára, hogy családjával együtt az ev. ref. vallásra való áttérését bejelentse s a jeles plebános kiteszítgálta őt a plebániáról. Erről az esetről persze nem értesült a „Csongrádi Lap,” mely pedig a kath. papok meghurcolásában igen nagy gyakorlatra tett szert. Vagy itt nem a nép emberéről, nem Hegyi Antalról van szó, hanem pákulicz papról?

— **Vicznek rossz valónak szomorú.** A szentesi rkapitányság mult hó 26-án alábbi levelet küldte át rendőrségünknek: „Tekintetes kapitányságot nagyon szépen feikérem a utolsó órámba, hogy legyen szíves ezen levelet által helyőzni abban az bizonyos kézbe vagy én nem tudom hogy hogy lehetne kézhez szállítani, mert nem tudom a czimet, tehát én nem bírom megczímezni, engedelmet kérek, hogy ilyen össze vissza irok, de nem bírok már írni a nagy rémülettől, ezt is a Tisza parton irtam meg és még a jó Isten álgya meg a ki a kézhez adja ezen levelet, tisztelettel K . . . . Pista Csongrád.” A levél küldetén P. Anna Amália Szentes; belől pedig! „Szeretett kedves kis angyalom” czimezésre írja a halálra szánt ömlengés ezt pedig így kezdi: Most írom levelem reszkető kezekkel — olvassd el angyalom könnyező szemekkel — mert mikor már ezen levelet olvasod — akkor én a Tisza fenekén aluszok de temiatad adom életem halálnak — mert téged enyémnek soha nem mondhatlak — mindig mióta először láttalak én rögtön magamnak szántalak. De te engem nem szeretted ne szeressen akkor senki engemet, hogy vigye a Tisza vize testemet, vigye-vigye messze földre vagy a csendes temetőbe stb. Majd így folytatja hogy „Tudot hogy hívnak engem tehát mert írjam ki a nevem, ugye mondtam hogy szeretlek, azt is hogy elnem feledlek azt is hogy meghalok érted de te eztet sosem hitted, könnyen hánytad rám a fittyet” stb. Végre így fejezi: „Csongrádon láttalak először, mikor a Faragó lányt temették és úgy néztél ki hófehér ruhába, mint egy angyal a menyeknek országába.” A nyomazás ugy Szentesen mint nálunk folyik, hogy a szerelmes öngyilkos jelölt valóban a Tisza hullámaiba temette e bánatát, melyre a földön gyógyító irt nem talált, avagy jobb vicc híján valaki a rendőrség számára gondoskodott egy kis foglalkozásról.

— **Szinészet.** Bár a közönség általános tetszésével találkozunk Zoltán Gyula előadásai, elragadtatással beszélünk a színre került darabokról, színészeinket ünnepeljük, körül rajongjuk bennök a művészi tehetséget, — mégis nem ritkán — kong a színház az

ürességtől. Az elmúlt héten két történelmi színű került előadásra, melyek némi vonzóerővel bírtak közönségünkre — telt házak voltak! A jövő hét műsora szintén érdekes lesz. Kedden az „Ingyenélők” kerül színre, melyben Csajághy Gyula népdalaiból a Balogh Jóska által zenésített népdalokat fogja énekelni Szitay. „Bob herceg” eladására is folynak az előkészületek.

— **Házi kezelés.** A hajóhidnak további a világítás és fűtési anyagok szállításának és a világítás fűtésnek házi kezelése köztudomásu, hogy sok panaszra ad okot az adófizető közönség részéről — mert igen sokba kerül s mert az ellenőrzés majdnem lehetetlen. A kereskedők, különösen a szövetkezetek körében azzal az eszmével foglalkoznak tehát, hogy a világítás és fűtés anyagoknak szállítását és napi kezelését vállalatba óhajtanak venni s ajánlatot adnak be a nyilvános pályázatra. A hajóhidra vonatkozólag pedig azon gondolkodnak a kövezet vám és helypénzszedők, hogy bárbe kellene adni ezt is — mert akkor legalább a város nem fizetné rá mint most.

— **Barackszállítás fogadással.** Ludrovai Tóth István Erzsébeti szőlőtelep birtokán fogadást tett a kereskedővel 100 forintban, hogy két nap alatt szállításra jó kajszin barackot szedet ezer forint árért, métermázsáját 11 forinttal számítva. Julius 6-án ötven szedővel szedetett 5599 kilót, azért esett 1231 korona 78 fillér. Julius hó 7-én szedetett 3739 kilót, azért esett 822 kor. 58 fillér és így a két nap alatt szedetett 9333 kiló barackot, 1027 forint 18 krajczár értékkel. A 100 forintot Ludrovai Tóth István nyerte meg, mely összeget a Csongrádon létesítendő Független Magyarország parti népkör felállítására adományozza.

— **Tiszába esett fiú.** Pap Balázs belvárosi polgár Balázs nevű 11 éves fiacskája e hó 6-án a belváros alatt véletlenül a Tiszába esett. A Tisza hullámaiban már-már elmerülő fiúcskát, Siha Elemér mentette ki. A kis Balázs bár kellelénél többet ivott a Tisza vizéből, már minden veszélyen túlvan. Intó péta ez a szülőknek, hogy ne engedjék gyermekeiket, minden felügyelet nélkül a Tisza partjain játszadozni.

— **A csongrádi Kossuth szobor környéke.** Csongrád város közönsége nevében az előjáróság átvette évekkal ezelőtt a Kossuth szobrot azzal az ünnepélyes ígérettel, hogy gondozni fogja a szobrot és a környékét. Sajnálattal kell azonban látnunk, hogy az az elkerített helyén, ahol a szobor áll, giz-gaz, szerbtövis, bojtorján meg csalán diszlik. Hát azt kérdezzük mi, — hogy miért tart és fizet a város kertészt, ha ezt sem tudja rendben tartani? Pedig úgy tudjuk, hogy — ráérne!

— **Díjtalan állatvizsgálatok.** Szentes város legutóbb tartott közgyűlésén határozattal kimondotta, hogy a városi állatorvos az országos vásárok és heti piacok alkalmával díjtalan köteles az állat vizsgálatokat teljesíteni, Csongrád községre is ráérne ez az intézkedés.

— **Vizbe ölte magát.** Nyilas Katain 16 éves cselédleány, f. hó 6-án elszökött szolgálatadó gazdájától, Weisz Adolf csongrádi lakostól és a Tiszába ölte magát. Tettének oka ismeretlen. Édes anyjához halála előtt levelet intézett, amelyben érzékeny bucsut vett szülőitől és testvéreitől. A szerencsétlen leány hulláját másnap a Tisza hullámaiból kifogták.

— **A Csongrádvármegyei munkásokért.** Megirtuk, hogy a Körös-Tisza-marosi ármentesítő társulat segíteni akar a csongrádvármegyei munkásokon, még pedig úgy, hogy a töltések magasítása által munkát akar adni a nyomorgó embereknek. A társulat legutóbb Vársárhelyen tartott rendkívüli közgyűlésén e végből elhatározta a védelmi vonal összes gátjainak, a tulsó parti társulatok védőgátjai magassági és szélességi méreteinek megfelelő rekonstrukcióját az esetre, ha a földművelésügyi és pénzügyminiszter beleegyezésüket adják ahhoz, hogy ugy ezen munkálatok két és fél millió korona építési költségei, valamint a társulat által autonóm jogának helyreállta óta eszközölt árvédelmi költségei összegére pótlékvidékiót csinálhasson a társulat. A mi-

niszter elhatározása erre vonatkozóan már leérkezett a társulathoz, ahol azonnal megkérdezték az előmunkálatokat s a szükséges földterületek megszerzésére már meg is tették a kezdő lépéseket. Magához a földmunkához azonban csak aratás után, az őszzel fognak hozzá és úgy tervezik, hogy az egész 2.807.795 koronával előirányzott munkát házilag végzetik el. E munkák teljesítésénél különös súlyt helyez a társulat arra, hogy mindenütt a környékbeli munkások jussanak keresethez. Az egész munkát három négy év alatt fogják befejezni.

— **Pusztaszeri Árpád-ünnep** augusztus 23-án lesz megtartva a következő programmal:

1. Hymnusz, éneklí a szegedi dalárda és a közönség.
2. Alkalmi költemény, előadja Pósa Lajos.
3. Tárogató, előadja a budapesti ifjúság egyik kiküldöttje.
4. Ünnepi beszéd, tartja Becsey Károly egyleti alelnök.
5. Szavalat, budapesti ifjúság egy tagjától.
6. Szentelt Lantok . . . , éneklí a Szegedi dalárda.
7. Alkalmi beszéd, tartja Szalay Károly a Nemzeti-Szövetség tagja.
8. Tárogató.
9. Alkalmi szavalat, előadja Rózsa Lajos.
10. Az egyetemi polgárok kiküldöttének beszéde.
11. Tárogató.
12. Záróbeszéd, tartja Lábdy Antal egyleti tag.
13. Szózat éneklí a dalárda és a közönség.

A 4. és 10. számok koszorúk letételével lesznek egybekötve.

A fenti műsor elhangzása után mely reggel 9 órakor veszi kezdetét asztalokhoz ül a közönség, izletes, magyaros étkekről és tiszta italról gondoskodva lesz, — ellátását mindenki maga fedezi. A társas étkezés alkalmával lesz a szokásos „magnus áldomás.”

Délután 3 órakor lesz a népiünnepély, melyen az élvezetes és eredeti műsorban szerepel: tanulók versenyszaválása, futás verseny, díjbirokózás, parittyva és ostorverseny, táncverseny, szépségverseny stb. — ezeket követi az ünnepies díjkiosztás.

Este 7 órakor indult vissza az egész közönség Szegedre, hol 9 órakor társasvascsorára gyűlnek össze a Kass-vigadóban.

A rendezőség főleg ügyel arra, hogy a magyaros jelleg minden tekintetben érvényesüljön az ünnepség alkalmával, éppen azért fel fogja szólítani a részt venni szándékozókát, hogy lehetőleg magyar ruhában, jelvényekkel díszítve jelenjenek meg.

A további előkészítéssel az igazgatóságot bízták meg.

Ezután pusztaszeri ünnep előtt tartandó évi közgyűlés tárgysorozatát állapította meg az értekezlet, s fel 11 órakor szétoszlott.

— **Országos cipész-gyűlés és kiállítás Debreczenben.** A debreczeni ipartestület az 1901-ben Szegeden tartott kongresszus megbízásából ez év augusztus 15. és 16-án országos gyűlést rendez a cipész ipart érdeklő sérelmek és kívánságok tárgyalása érdekében és ezt országos cipész kiállítással kapcsolja össze. A gyűlés és kiállítás az előjelek szerint sikeresnek ígérkezik, mert az érdeklődést fokozta az, hogy a kereskedelemügyi miniszter a cipészipari munkagépeket működésben fogja bemutatni a kiállításon. A tanulságos kiállításra és gyűlésre felhívjuk a cipésziparos olvasók figyelmét, melyekre vonatkozóan egyébként a szegedi kereskedelmi és iparkamara és minden ipartestület szívesen ad felvilágosítást.

— **Kisipari motorok kezdőinek tanfolyama.** A m. kir. technológiai iparmuzeumban a jelenleg ott kiállított *kisipari benzin, petróleum- és gőzmotorok szerkezetének, működésének és jókarban tartásának megismertetésére és okszerű kezelésöknek begyakorlására* ez évi június hó 15-ik napjától kezdve rövid tartamu tanfolyamok rendeztetnek. Egy egy tanfolyam tartana *hat nap, a tanítás díjtalan.* E tanfolyamokra felvétetnek első sorban a *kisiparimotorok tulajdonosai,*

másodsorban azon gépkezelők, kik kiseripari motorokat már kezeltek, vagy most kezelnek, végre — a mennyiben a jelentkezők száma megengedi — vizsgázott gépkezelők is. Beiratkozni lehet a muzeum irodájában (V., József-körút 6. szám) a hivatalos órák alatt naponként 9 órától 1-ig. A jelentkezők kötelesek igazolni mesterségüket s jelenlegi foglalkozásukat. A jelentkezők viszonyainak és óhajainak figyelembe vételével az igazgatóság állapítja meg a felvétel sorrendjét az egymásután következő tanfolyamokra. A két technológiai iparmúzeum gondoskodott a vidéki jelentkezők jutányos elszállásolásáról is. Jelentkezéseket készségesen közvetít a szegedi kereskedelmi és iparkamara.

— **A váltólár.** Kinos betegség ez, mely leginkább a lapályos, mocsaras Alföldön üti fel fejét. Különösen a 70-es évek nagy kiöntései után elposványodott vidékünkön graszszált nagy mértékben a hideglelés. Ma már csak szorványosan lép fel ez a gyötrő betegség vidékünkön. A belügyminisztér ez ellen az ocsmány betegség ellen való védekezésre szólítja fel az Alföld városait. A felszólítás kapcsán ismertető füzeteket is küldött a miniszter a hatóságoknak, melyben tüzetesen körül van írva a hideglelés elleni védekezés. Azt mondja a füzet, hogy legtöbb esetben szunyogcsipés okozza a betegséget s oly helyeken, hol mocsaras vizek vannak óvakodjunk a szunyogcsipéstől s a szunyogfészkek pusztítását ajánlja. Árkokat, gödröket és pocsoljakat fel kell tölteni. Utóbbi az előjáróságok figyelmébe ajánljuk.

— **Kerületi tanoncz- és segédmunka kiállítás és kerületi iparos gyűlés Szegeden.** Ismeretes, hogy a szegedi kereskedelmi és iparkamara ez év augusztus havában kiállítást rendez a kerületbeli iparostanonczok és segédek munkáiból, melyre eddig már mintegy 700 kiállító jelentkezett a kerület csaknem minden jelentősebb városaiból és községeiből. Ugyanaz időben Zentán is lesz mezőgazdasági és ipari kiállítás és a kamara e két kiállítási alkalmat föl kívánja használni arra, hogy a kiállítás megszemlélésére Szegedre és Zentára utazó iparosok részvételével kerületi iparosgyűlést tartson és e gyűlést összekapcsolja hasznos szakelőadásokkal, a kis iparban is használatos több munkagép bemutatásával stb. A gyűlésen az ipartestületek, ipartársulatok, szövetkezetek és egyéb parti szervezetek kiküldöttein kívül részt vehet minden kerületi önálló iparos. A kerületi gyűlés programját a kamara előzetesen a következőkben jelzi: Első nap. 1903. augusztus 19-én (szerdán) I. d. u. 1 órákor gyűlékezés a kamarai székház gyűléstermében. II. d. u. fél 2 órákor a szegedi tanoncz- és segédmunkakiállítás megtekintése. III. d. u. 3 órákor több szegedi ipartelep megtekintése (Reiner-féle asztalosgyár, hordógyár, a szegedi fa- és fémipari szakiskola munkagépei szakelőadásokkal kapcsolatosan stb.), valamint szakonként a szegedi bőripari nyersanyag beszerzési butoripari raktár és az agyagipari nyersanyag beszerző szövetkezetek tanulmányozása, esetleg a szegedi gyártelepek megtekintése. IV. este 8 órákor a később kijelölendő helyen találkoznak a gyűlés tagjai vacsoránál. Második nap. Augusztus 20-án, Szt.-István napján (csütörtökön) V. d. e. 8 órákor kerületi iparosgyűlés, melynek tárgysorozata a következő: 1. Megalakulás, elnöki megnyitó, 2. A kézműipar helyzetei és érdekei. (Javaslatok az önálló vámterület, az ipartörvény revízió, a vásárügy, a betegsegélyezési ügy, a fegyverzipar, a szakoktatás-ügy és a kisiparosok gyűlésén már többször kifejezett más kívánságok megszüretése érdekében. 3. Ipari szövetkezetek nagyobb arányú szervezése. 4. Előadások az patfejlesztési gyakorlati feltételeiről. 5. A kerületi iparos nyugdíjintézet ügyének tárgyalása. 6. A testületek és egyéb ipari szervezetek részéről beérkező indítványok tárgyalása, melyek a kamarához legkésőbb 5 nappal a gyűlés előtt beérkeznek. A gyűlés d. e. $\frac{3}{4}$ 12 órákor bekezesztetik és az esetleg le nem tárgyaló pontok a Zentán folytatandó gyűlés napirendjére tüzetnek ki, de az indítványok tárgyalása mindenesetre a zentai gyűlésre marad. VI. d. u. 2 órákor a közös ebédre indulás Zentára, valószínűleg külön vonaton vagy hajón.

VII. A megérkezés után a kiállítás megtekintése, VIII. Ezután a kerületi iparosgyűlés folytatása. IX. Esti 8 órákor közös vacsora. Az előzetes program kapcsán közli még a kamara, hogy azok számára, akik részvételüket július 20-ig a kamaránál bejelentik, ugy Szegeden, mint Zentán szállásról is gondoskodik a rendező bizottság azonkívül, hogy az iparosok félárú utazási kedvezményben is részesülnek.

— **Kipattant gyilkosság Kisteleken.** Pár nap előtt titokzatos büntényről értesítette a kisteleki csendőrőrs a szegedi ügyészséget. Kerülő úton tudomására jutott ugyanis a csendőröknek, hogy Domanics Lajos kisteleki fiatal gazdálkodó egy eddig ismeretlen büntény folytán halálos betegen fekszik a lakásán. Azonnal elmentek a Domanics lakására, hol a gazdát ágyban fekvő, eszméletlen állapotban találták. A végperceit élő embernek hatalmas, ásóval mért ütésekből eredő seb tátongott a fején. A beteg hozzátartozói mindössze annyi felvilágosítást tudtak adni a dolgról, hogy Domanicsot még a múlt hónap végefelé hozták haza ilyen állapotban s azóta egy pillanatra sem nyerte vissza eszméletét. Domanicsot nem is tudták kihallgatni a csendőrök, anélkül, hogy egy percze is magához tért volna, meghalt. A csendőrségnek sikerült kinyomozni hogy: Bételki József kisteleki legényt nemrég megverte a két Bánfi testvér, Péter és Dezső. A kisteleki csorbaerdőben, majális volt június végén, hol a Bánfi testvérek is megjelentek. Bételki József maga mellé vette Bitó Jánost és a három Domanics testvért s együtt azzal az elhatározott szándékkal mentek a mulatságra, hogy elverik a Bánfiakat. A két Bánfi és Lessi Tóth István békésen üldögéltek egy asztalnál s borozgattak. Bételki és Domanicsék a szomszéd helyen telepedtek le s pár percnyi időzés után belekötöttek a három ártatlan emberbe. Bitó János egy fügykössel úgy vágta fejbe Lessi Tóthot, hogy az vérző fejjel bukott a földre. Az egyik Domanics pedig odaállított Bánfi Péter elé. Ne bánts engem! Mért bántasz, hisz nem vétettem én neked? — kiálltotta Bánfi. Domanics nem hajlott a figyelmeztetésre, nekiment Bánfi Péternek, mire ez a kezében levő ásóval úgy vágta fejbe, hogy Domanicsot előntötte a vér. Eszméletlen állapotban szállították haza, hol hosszas kínódas után ki is szenvedett. A véres verekedést sikerült eltitkolni az érdekelteknek, azonban Domanics Lajos halála után megindított érélyes vizsgálat kiderítette az eltitkolt büntényt. Most már be lévén fejezve a nyomozás, a bíróság veszi kezébe az ügy folytatását.

— **Férfiak ingyen kapnak gyógyszert** a legújabb találmányu, amely visszaadja az elveszett erőt. Mindenki aki érte ir, próbacsomagot száz oldalas könyvvel együtt, jól becsomagolva ingyen kap. Ez a legcsodálatosabb csodaszer, a mely már ezeket mentett meg, a kik ifjúkori bűnök következtében nembeli betegségben, syphilis és elvesztett férfierőben szenvednek. Ez oknál fogva az intézet rá szánta magát, hogy bárkinek ingyen küld egy csomag gyógyszert felvilágosító könyvvel együtt. Ezzel a háztörvességgel a betegség odahaza is gyógykezelhető és mindenki, aki ifjúkori bűnök folytán nembeli betegségben, eme gyöngeség vagy pedig chornikus betegségben szenvednek odahaza maguk kezelhetik magukat. Ez a gyógyszer azokra a szervekre hat, a melyeknek az erősödése szükségeltetik és csokálatos eredménnyel gyógyítja a már éve-den át tartó betegségeket. Öregek és fiatalok a Stadte Medical intézetnek alulirt czimen irhatnak, a honnan a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban is azokat akarja megmenteni, a kik kezeltetés végett nem hagyhatják el otthonukat. A próba szállítmány meggyőződött arról, mily könnyen gyógyítható meg e borzasztó betegség odat haza. Az intézet kivételt nem tesz, bárhonnan irhat magyarul az orvosságért, mitóktartás mellett postafordultával egy gyógyszer szállítmány könyvvel mindjárt megküldetik. Irjon meg ma. A szállítmány oly szépen van csomagolva, hogy annak tartalmát nem fogja senki sem kitudni. A levelet következőképpen kell czimezni. Stadte Medical Institute, 6920. Elektron Buil-Sing' Fort

Wayne, Ind. America. Minden levelet frankirozni kell.

Anyakönyvi bejegyzések.

július 4-től 11-ig.

Születések: Faragó Margit Anna, Kállai fiu halva született, Mencser István, Lantos János, Makai Mária, Kálmán Zsófia, Donka János, Dávid János, Gyovai Rozália, Gábor Lajos, Sándor Imre.

Eljegyzés: Lőrincz Farkas Keller Máriával.

Házasságkötés: Szabó István Lévai Veronikával, Deák Lajos Hajdu Teréziával, Orosz Rókus Kollát Viktóriával, Molnár Bálint Vincze Piroskával.

Halálozások: Kállai fiu halvaszületett, Tantucz Ferencz, 8 éves vesegyulladás, Szlapák János 68 éves kizártsérv, Petró Mihály 5 hónapos gyermekaszály, Boros Rozália 26 napos veseszületett gyengeség, Gácsi Mária 17 éves tüdőgümőkór, Nyilas Katalin 16 éves vízbefulladás, Oláh Lajos 5 éves tüdőgyulladás, Lantos József 18 éves tüdőgümőkór.

Közgazdaság.

A seprőczirok termeléséről.

A seprőczirok megfelelő viszonyok mellett termelve legjövődmezőbb növényeink közé tartozik s mégis rendszeres termelésével csak egy-két gazda foglalkozik. Ennek oka valószínűleg abban rejlik, hogy termelésével kevesen vannak tisztában s így annak nem igen mernek neki fogni.

A czirok általában megterem azon határig, ameddig a tengeri biztosan beérik, sőt a legigényesebb fajtája az olasz seprőczirok is beérik ott, hol a késői tengeri biztosan termelhető. Mint igénytelenebb növény a talajban sem tulságosan válogató, sőt lehet mondani, hogy rösszabb talajokon is termelhető. Vethető agyagos, vizenyős talajokra is, csak a sivár homokon, tözeges és szikes talajokon bizonytalan a termelése. Vetésforgóba könnyű a czirot elhelyezni; következtetik takarmányfélék, kapásnövények, gabonafélék után, csak saját maga után nem czélszerű vetni, mivel a talajt nagyon kihasználja, kiszáritja és későn hagyja el. Termelése azonban csak az olasz seprőczirot érdemes, mivel a közönséges czirok a mai viszonyok között nem igen számíthat piacra. Termelése a tengeri termelésével leginkább megegyezik. Legczélszerűbb a tengerivetés befejezte után április végén, május elején, esetleg közepén vetni. A trágyát legjobb előveteménye alá adni, ha azonban ez nem lehetséges, csak mérsékelt mennyiségben szabad alá alkalmazni 120—150 m/m. mert a tulságos trágyázás káros befolyással lehet a szakálmínőségére. A mesterséges trágyák közül a foszforsav hatása igen szembeötölő, növeli a termést és kitünő hatással van annak minőségére. 65 cm. sor és 30 cm. növénytávolságra vetik, mert szélesebb sorokba vetve a szakál eldurvul, kisebb sortávólnál pedig kevés a termés. Ápolása kétszeri kapálásból, egyezésből és töltőgetésből áll, mely utóbbi akkor végzendő, midőn a czirok a 80—100 cm. magasságot elérte. Aratása a mag megborulása és a szakál megsárgulása alkalmával eszközözendő. Melékterménye a mag, a mely jó abraktakarmány. Termése 5—7 m/m. szakál. 8—18 m/m. mag kh-kónt.

Általánosan ezek a legfontosabb tudnivalók a söprőczirok termeléséről.

— **A cs. és kir. szab. Adria biztosító társulat.** 1902. évi üzleti jelentése és számadásai, melyek a folyó évi április hónap 30-án megtartott közgyűlésen terjesztettek elő, a következő fontosabb adatokat tartalmaznak: Az életbiztosítási osztálynál 47,035.478 kor. biztosított tőkéről szóló ajánlatok nyújtattak be, melyek ellenében 41,269.204 korona biztosított összegről állították ki kötvények. A biztosítási átlag az év végével teljes 225 millió kor. tőke és 670.000 kor. járadék biztosításokra rugott, minélfogva a tőkebiztosításoknál 17,500.000 kor. tiszta szaporodás mutatkozik. Életbiztosítási díjakban 10,957.477 kor. vételeztetett be, míg halálesetek, valamint a biztosítottak életbenlétekor esedékes összegek és az esedékes járadékok 5,096.070 kor. kifizetését tették szükségessé. A kamatláb leszállítására szolgáló pótdíjtartalék az ezidei 400.000 koronát tevő átutalás folytán 1,500.000 koronára emelkedett. Az életbiztosítási osztály díjtartalékai és díjviteljei 1902. december 31-én összesen 60,639.167 koronát tettek ki. Az elemi (tűz- és szállítmány) biztosítási ágazatokban a betöréssel elleni biztosításokkal együtt 20,907.000 korona vételeztetett be, míg a visszbiztosítások czimén 9,393.695 kor. és kárkért a visszbiztosítási rész levonásával 7,073.901 korona fizetett ki. Ezen osztály díjtartalékai 12,269,978 koronát és tisztán, azaz a visszbiztosítási rész levonásával 6,694,368 koronát tesznek ki. A társulat tulajdonát képező értékpapírok a beállott árfolyam-emelés következtében 2,072,042 korona többletét képviselnek, mely összeg az árfolyam-ingadozási tartalék számlájára utaltatott át. Az igazgatóság előterjesztésére még a következő átutalások lettek elhatározva és pedig: az életbiztosítási osztály (főzárószámla A)

Felkészésre álló tartaléknak fölemelésére 180.000 korona és az elemi biztosítási ágazatok (főzárószámla B) rendelkezésre álló tartaléknak fölemelésére 200.000 korona, minél fogva az előbbi 900.000 koronára és az utóbbi 1.200.000 koronára emelkedett. Az ez évi osztalék részvényenkint 180 koronában lett megállapítva. A társulati tartalékok a múlt évi átlaghoz viszonyítva, tekintettel a fentemlített átutalásokra, 3.697.057 koronával emelkedett és 1902. december 31-én 82 millió koronát meghaladó összeget tettek ki és pedig díjtartalékok (saját számlára, azaz a viszontbiztosítási rész levonásával) 69.133.398 kor. a kamatláb leszállítására szolgáló díjtartalék 1.500.000 korona, nyereség tartalékok 7.133.898 kor. és árfolyamingadozási tartalékok 3.700.580 korona.

CSARNOK.

MEGÉRT A GABONA . . .

I.
Megért a gabona le is van kaszáva,
Marokba szedi száz gyönyörű lányka.
Száz marok, száz leány, mind oly szép
[egyforma;
De mégis legszebb a szívem választottja.

Aratás után, ha kikapom a részem:
Az a legszebb kis lány feleségem lesz;
Aranyos kalászos, kék buza virágos
Koszorut fonatok szép szőke hajához.

II.
Az én rózsám helyre legény,
Nincs párja a föld kerekén:
Szeretője szőke, barna —
Szőkét, barnát kikacagja.

Az én rózsám olyan legény,
Egyet fordít a süvegjén;
S azt mondja: hogy nemsokára
Gazduram lesz — s én a párja.
Csajághy Gyula.

Ház eladás.

Csanyon a főutcán egy bolt és kocsma helyiségnek alkalmas ház szabadkézből eladó,

esetleg hasznbérbe kiadó. Bővebb felvilágosítást készséggel ad Kis József Csanyon.

!! Ház eladás !!

Bozó Mihálynénak akár a népkerttel szemben, akár pedig a félegyházi uton levő ház eladó.

Fai István Szent György utca 2 sz.

H á z a

(a Greskovics féle ház szomszédságában) 258 négyszög telekkel szép kerttel és rajta levő épülettel eladó. Értekezhetni a tulajdonossal.

Telejsen ingyen

Alapított 1840-ben.

dobja ki a pénzét, ha érték-telen utánzatok által hagyja magát elámitani. Az én valódi amerikai Nickel

(ANKER-ROSKOPF-ÓRÁM

Antimagn etique) szabadalmazott Email-számlappal. itt látható minta szerint 36 órai járással egyedül. Kiváló ellenállóképessége, valamint pontos járása által a legkedveltebb és a letehető legjobb strapa óra. Különösen ajántható tisztelőknek, vasúti hivatalnokok, esendőrség, pénzügyorség, kalau-

zok, gépészek és mindazok részére, kik egy erős, megbízható és tartós órát akarnak. Ara egy szép nikkellánczal és tokkal együtt csak

6 korona, 3 évi jótállással. 3 darab vételnél csak 5 korona.

Nem megfelelés esetében kicserélem, vagy a pénzt visszaadom. Szétküldés az első amerikai óragyárak vezérképviselete által

BÖHNEL MIKSA, órák Bécs, IV., MARGARETENSTRASSE 43 59.

a cs. és kir. állami hivatalnokok szállítója.
Óvás: Kereskedők Roskopf-órákat pléh-tokkal és imitált papír-Email-számlappal ajánlanak. Ily óra nálam 1 frt 75 kr. és megjegyzem, hogy én nem vagyok kereskedő, hanem órás. Az én óráim finom szabadalmazott Email-számlappal vannak ellátva, pontosan szabályozottak és mindent, a mi nincs fenti czéggjegyzéssel ellátva, utasításuk határozottan vissza.

ELSŐ MAGYAR VARRÓGÉP ÉS KERÉKPÁR-GYÁR
képviseleje
WELLISCH VILMOS
SZENTÉSEN.

Csolnagos és karikahajós varrógépek családi és ipari célokra a legjobb kivitelben kaphatók üzletben jutányos áron.
Minden rendszerű varrógépekhez géprészek raktáron tartatnak s javításokat jutányosan eszközölök.

A legmodernebb kerékpárok

folyton raktáron tartatnak s bármily rendszerű kerékpár alkatrészek és kellekek nálam jutányos áron kaphatók.
Saját jól felszerelt varrógép és kerékpár javítóműhely!

Sohasem kínálkozik az életben oly ritka alkalom, hogy csekély 2 frt. 96 kr.-ért következő remek aranygyűteményt kaphatni

12 darab. 2 frt 96 kr.

1. Nickel horgony-rem zseborá pontosan járó 3 évi jótállás mellett. 1. Valódi goldin pánczélláncz vagy nickel. 3 drb. valódi goldin gyűrű legujabb facon Simmil brilliánsal 2 drb. igen finom goldin nyakkendőtű. 2 drb valódi goldin fülbevaló legujabb facon, 1 tok horgonyóra számára. 1 goldin brosch párisi system, 1 goldin, vagy nickel zsuzsu a lánczra. Nem tetsző tárgy készséggel kicseréltetnek, vagy ára visszatérítetik, miáltal minden risico ki van zárva. Hasonló hircetéseket utánzatok. Mind e 12 remek ékszer a horgony rem. órával együtt 2 frt. 96 kr. A pénz előleges ki fizetés vagy utánvétellel kapható:

Kapellner & Holzer
óra és aranyáru gyári raktár nagybani elárúsítás
KRAKAO, Dietel-utca 68. (Austria)
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

CS. és KIR. UDVARI SZÁLLÍTÓ.

FERNOLENDT

czip öfénymáz a legjobb fénymáz a világon és fényerém világos czipókhöz, a legszebb fényt adják és a bőrt tartossá teszik. Elviselt, foltosczipók sárga, vagy barna bőrből a **Lyo-sin** (diszfénymáz) által, mintha ujakká lennének.

Alapított 1832. Gyári raktár Wien, I., Schulerstrasse 24. = aapható mindennél.

Cs. kir. szab. Adriaai biztosító társulat

Vagyonskimutatás 1902. december 31-én. Főmérleg (B) Elemi osztály.

Életosztály (A).		TEHER:		VAGYON:		TEHER:		Korona	
	korona	fl		korona	fl		korona	fl	fl
VAGYON:	4.870.490		Külön nyereségtartalék	2.000.000		Részvényesek váltói	4.800.000		8.000.000
Ingatlanok	55.154,857		Rendelkezésre álló tartalék	3.730.000		Készpénz Triestben és a képviseletéknél	375.343,21		2.954.983,48
Értékpapírok	271.186,23		Árfolyamingadozási tartalék	3.023.144,17		Hitelintézetek, takarékpénztárak és bankároknál elhelyezett tőke	5.090.511,87		1.000.000
Főtől értékpapírok 1902. december 31-ig járó kamatai	3.263.377,80		Díjtartalékok	60.268.605,50		Ingatlanok	963.750		6.452.184,71
Jelzálog-kölcsönök	5.999.139,62		A kamatláb leszállítására szolgáló díjtartalék	1.500.000		Értékpapírok	9.540.978		173.183,11
Kötvénykölcsönök	42.242,38		Díjtartalékok	2.792.688,24		Fenti értékpapírok 1902. december 31-ig járó kamatai	41.696,79		64.000,26
Haasonleveteli járadékok és tőkék	76.456,10		A biztosítottakat illető nyereség	70.119,44		Váltak tőrczija	746.528,09		959.654,4
Követelések más biztosító-társaságoknál	1.239.736,03		Biztosító-társaságok követelése	49.339,68		Követelések más bizt.-társaságok	46.129,75		237.700,33
Különféle ügynökségek	169.770,86		Különféle hitelezők	500.000,00		Különféle ügynökségek	1.926.180,84		4.759,20
Társasági közös igazgatás (folyószámla egyenlege)	526.362,69					Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek	2.577.695,52		1.206.059,20
Még nem törlesztett jutalékok és szervezési költségek						Leltár	240.352,06		50.000
Leltár							26.349.236,13		2.110.441,90
	71.603.528,66						65.621.459,06		576.445,94
									626.389,59
									3.394
									19.449,38
									1.329.146,39
									26.349.236,13

A társulat fennállása óta 1838. június 1-től 1902. december 31-ig károk fejében 498.919.052 K. 87 fillért fizetett ki.

Igazgatóság. Igazgatók: glanstätteni dr. Alber Ágost báró, Dimmer Ferencz, rácz-almási Frigyesy Adolf, vezérigazgató, Parisi József, Ralli Pál báró, Salem Henrik.

Számvizsgálók: Afenduli György, pojai Alberti Emil gróf, Goldschmid József.

Részletes mérleg alulírott képviselőségél kaphatók. Ugyanott mindennemű felvilágosítások készséggel adatnak élet-, tűz-, szállítmány és betöréses-lopás elleni biztosítások az „Adriaai biztosító-társulat”, a „Déli” jég- és viszontbiztosító-társaság és balesetbiztosítások, a „Nemzetközi baleset-elleni biztosítások” részére a legolcsóbb díjtételek és a legkedvezőbb feltételek mellett felvételnek.

A magyarországi osztály: Budapest, IV. kerület, Váci-utca 20. sz., a társulat házában.

Podmaniczky Frigyes báró, intéző. Lichtenberger J., vezérigazgató. Frigyesy M., utkar.

Csongrádi főügynökség: Váradi Jakab.

Salgó-Tarjani kőszénbánya-részvénytársulat

BUDAPEST, V., Erzsébet-tér 16. szám.

Szénosztályozás:

Gőzcséplőgép-, gőzeke- és szobafűtésre:

Darabos (tömör) szén és kockaszén.

Továbbá:	
Diószén — — — — —)	gyári kazánfűtésre
Durvaszén — — — — —)	
Aknaszén — — — — —)	
Rostált aknaszén — — — — —)	
Aprószén — — — — —)	körkemencefűtésre.
Kovácsszén — — — — —)	

A társulat széntermelése évenként:

Salgó-Tarjani bányákban — — — —	10 millió
Petrozsényi bányákban — — — —	6 millió

A vezetése alatt álló Esztergom—Szászvári kőszénbánya-részvénytársulás termelése évenként:

Dorogh—Annayölgyi bányákban — — — —	2.4 millió
Szászvári bányákban — — — —	0.6 millió

Össztermelés — 19 millió

métermázsza

Megrendelések központi irodánkhoz: Budapest, V., Erzsébet-tér 16. sz. a. intézendők.

Jutányos árak és pontos, gyors szállítás!

Epilepsia.

A ki nyavalyatörésben, görcsökben s más idegben szenved, kérje azon fizetést, melyet ingyen és bérmentve küld Schwanen gyógyszerár Fränkfurt a/M.

Az egész országban s különösen varró iskolákban be van vezetve.

Varrógép szétküldés

BÉCS, VI., Mariahilferstrasse 62.

Előnyösen ismert szétküldés tanítók hivatalnokok és egyesületek tagjainak.

Minden zörgés nélkül varr, s könnyű járatu, egyszerű szerkezetében feltűnően elegans a legutóbbi idők legtekélyesebb vívmánya. Ez idő szerint a legelőnyösebb családi gép lábajtásra, bezarható fedéllel.

Elektra 5 sz. 41 frt. — 4 heti próba idő és 5 évi írásbeli jótállás biztosított.

Azon gépek, melyek a próba időben nem működnek kívánalom szerűen, saját költségemre visszaküldhetők s készséggel visszaveszem. Tanítóknak, hivatalnokoknak, nem különben privát személyeknek sok ezer WERTHEIM varrógépet teljes megelégedésre szállítottam, amelyek bármelyike megtekinthető.

Kérjen elismerő leveleket és árjegyzéket!

Wertheim elektra 2. sz. 37 frt 50

Premier Kerekpárok
Leg finomabb a világ Arjegyzék
Leg jütányosabb vásárolni díjmentesen.
Premierwerke Eger, Csehsország

CREME IDEAL

A legjobb kéz- és arczenőcs, kiváló finom és illatos, elmulaszt mindennemű bőrkütiést, szeplőt, májfoltot, pattanásokat stb. Nem zsíros, nappal is használható, mert nem látszik a bőrön, kitűnően tartja az arcpórt, azért mulatságok előtt kitűnően alkalmas.

Gyönyörű kiállításban ára 1 korona. — Venus mosdóvíz 1 korona és hozzávaló szappan 30 fillér. — Kapható a főrak-tárban

VÖRÖS KERESZT GYÓGYSZERTÁR TORONTÁL-SZÉCSÁNY.

CSONGRÁDON: Wiesner Lajos gyógyszerész úrnál „SZT.-RÓKUS” gyógyszer-tár.

Betegek egészségesek lettek, gyengék erősek lettek.

Kiváló életelixír, híres orvos tudósr által feltalálva, mely minden ismert bajt gyógyít. A csodával határos gyógyítások érettek el vele. A régi világ titka, a hosszú élet, meg van fejtve.

Évek hosszú során át türelmesen tanulva és kutatva a mult poros aktáiban és a jelen orvosi tudományokban, dr. Wood amerikai orvos azt a

csodás kijelentést teszi, hogy ő az életelixirt feltalálta és képes vele délszaki gyökerek keverésének segítségével, melyeket csak ő ismer és melyekből az életelixír előállítatik, a mi gyümölcse az évek óta tartó kutatásának, minden betegségét, mely az emberi testet bántja, meggyógyítani. Semmi kétség, hogy az orvos ez állítása valóság és a csodálatos gyógyítás, melyet naponként elért, nagyon is megleltte bizonyít. Elmélete, melyvel előhozakodik, észbeli, széleskörű tapasztalatokon nyugszik, melyeket éveken át az orvosi praxisban szerzett. Egyetlen szenvedő se mulasztza el e csodás életelixirt, mint a hogy ő nevezte, megpróbálni. Egyes gyógyítások kiválóan figyelemreméltók s majdnem hihetetlenek, ha nem bizonyítanak hitelt érdemlő tanúk.

Az orvosok által feladott betegek családjuknak és barátainak teljes egészségben visszaadattak. Rheumatizmus, neuralgia-gyomor-, máj-, vese-, vér- és bőrbetegségek és hólyagbajok eltűnnek mint tüvészet által. Főfájás, derékfájás, idegesség, hideglelés, aszkór, köhögés, hűlés, katarrius, bronchitis és minden torok és tüdőbaj vagy más egyéb szervek megjavulnak oly idő alatt, mely egyszerűen csodálatos.

Tisztítja az egész szervezetet, vért és szöveteket, az idegek normális erejét visszaadja és az egészség csakhamar ismét helyreáll.

Ára: 6 üveg 6 kor., 12 üveg 10 kor. A szétküldés utánvétel vagy a pénz előleges beküldése mellett vámentesen történik. Megrendeléseket elfogad Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.

Kopaszfejű voltam!

Kevés évvel ezelőtt fejem még kopasz volt. Atyám és nagyapám is kopaszfejek voltak. Anyám haja természetből fogva nagyon gyér volt. Kibékültem azon gondolattal, hogy kopaszfejj maradok, míg egy napon, Svajczban való kirándulásom alkalmával, Epstein L. világhírű vegyészszel Baseltől megismerkedtem, ki tőlem társalgásunk alkalmával rövidesen azt kérdeste, vajjon nem kívánom-e, hogy dús hajzattal bírjak?

Természetesen feletle kíváncsi lévén, igenlőleg feleltem. Erre elbeszélte nekem, hogy egész életén keresztül a vegyészeti tanulmányozta és különösen a haj betegségeket foglalkozott. Szavai megerősítésére mindjárt adott is egy doboz «Sámson» nevű hajnövesztőt. Rövid ideig használtam a preparátust. Három hét múlva hajam ujulni kezdett és negyven nap múlva fejem teljesen be volt fedve. A kendős egy részét két barátomnak juttattam; az egyiknek, egy nőnek, haja majdnem teljesen kihullott. A hajtalaj erősítése mindkét esetben bámulatos volt. Ezóta árusítom a «Sámson» pomádát, melyet a felfedezőtől nyerem. Azon helyzetben vagyok, hogy mindkét nemre való egyenlően sikeres erős hatásának százakra menő példákkal szolgálhatok. Nem titkos szer. Nincsen számára fényes etikettám. A hajtalajra való rendkívüli táplálórején kívül előnye a haj növéseinek felelőztésében és annak fentartásában állanak. Kezesekedem, hogy a bőrre vagy hajra ártalmas alkatrészeket nem tartalmaz. Hogy mindenki szerem értékről meggyőződhessék, kívánatra bárkinek próbát küldök. Ha azután találja, hogy a haj nőni kezd, csekély ártért egy további mennyiséget küldök. 1 doboz 6 korona, 3 doboz 12 korona, 6 doboz 20 korona.

Főelárusító Magyarországon részére:

D. SCHÖN

BÉCS, VI., Gumpendorferstrasse 35.

Próba ingyen! Minden olvasónak, ki pontos címét velem tudatja és 20 fillért helyben poró gyaúnt mellékel, azonnal egy kis próbát ingyen beküldök.

Karcsúság

és egyttal tartós egészség elérésére tessék használni a növényekből készített **valódi keleti tündér-cseppeket.** Nincs erős test, nincs erős csőr, hanem fiatalos nyúlanság, teiszelés alak, graciózus formájú test, az életmód változtatása nélkül. Teljesen veszélymentes, soványító kúra. Kellemes, egyszerű használati mód. Nem diéta. Nem gyógyszer. Természetes növénykivonat, jótállás, hogy az egészségre nincs káros hatással. Természeteszerű hatás. Csak elismerő nyilatkozatok.

Ezen orvosi kiválóságuktól jónak talált cseppek nyulánkká teszik a testet, de az egészségre nincs káros hatásuk, mint más készítményeknek. Nem haszajtó hatásuk, hanem direkt az emésztésre és a zsírszóvet-sejtekre hatnak, az arcvonásokat ifjítják és a testet ruganyosabbá és erősebbé teszik. **Kimaradhatatlan hatásonél, fő-fűnél és gyermeknél.** Egy nagy üveg ára, sokáig eltart, 5 K., 3 üveg 12 K., 6 üveg 29 K. Szétküldés titoktartással utánvétellel vagy a pénz előleges beküldése esetén. Megrendelések intézenők: **Petrovics Miklóshoz, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.**

A szép kebel

a legelőkelőbb női báj, melyben a természet a legkevesebb bőkezű. A hölgyek tehát örömmel fognak értesülni, hogy létezik egy teljesen veszélytelen szer, melylyel a természetet szelid módon kény zeríthetjük, hogy e tekintetben kevésbé fukar legyen. Ez az előkelő hölgyek előtt már ismeretes szer a **valódi keleti Vénus-balzsam,** melyet a legismertebb orvosok javallják és tényleg azon tulajdonsággal bír, hogy a kebleket kifejleszti és újra helyrehozza, a szöveteket erősíti, a vállak csontkínzásait elsimítja, a mennyiben a kebleknek egyáltalában bizonyos emelkedést kölcsönöz. Hatása abban áll, hogy a táplálék átváltozását plasztikus állapotba megerősíti és elősegíti, mely utóbbiak a kebel táján rakodnak le. A már egyszer elért siker a jövőben minden különös kezelés nélkül fennáll. Eltelt hatása folytán a **valódi keleti Vénus-balzsam** azokivül friss arczint kölcsönöz, az arcvonásokat szépiíti és egészben fiatalít. Minden természet részére hasznos, öpp egy a kifejldésben levő fiatal leány, mint már teljesen kifejlett asszony számára. Ugyanaz a sovány, hús-szegény férfiaknál is hasonló szolgálót tesz. Semmi esetben sem lehet a legkevesebb sem ártalmas az egészségre. — Ára egy nagy üvegnek, sokáig eltart, 5 kor., 3 üveg 12 kor., 6 üveg 20 kor. — Szétküldés titoktartás mellett, vámentesen, utánvétellel vagy előleges fizetés ellenében. — Rendelések címzendők: **Petrovics Miklós, Budapest, IV., Bécsi-utca 2.**